

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vsa leta 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrata po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Taktika „fakcijskih“ drugod in pri nas.

Vsakdo, ki vzame v roko proračun za leto 1883., ki ga je predložil minister Dunajevski državnemu zboru dne 5. t. m. ter natančno in vestno primerja številke njegove z onimi predidnih let, priznati bo moral, da se finančno stanje naše države v resnici začinja obračati na bolje in da je sedanji finančni minister mož, ki utegne vzpostaviti ravnotežje v državnem gospodarstvu, ako nenadoma ne nastanejo kake nepredvidne vnanje zapreke. O nobeni stvari pač nij sodba tako lahka, ko o finančnih zadevah, kajti številke govore jasneje ko vsi dokazi in kdor ima količkaj poštenja v sebi, priznati mora uspeh, katerega mu neovrgljivo glede gospodarstva kažejo številke tudi svojemu sovražniku nasproti.

A dasiravno politična poštenost in odkritosrčnost zahteva, da se morajo tudi uspehi nasprotnikov priznavati, pričakoval je vendar vsakdo, komur je znano, da za stranko, ki jo je sam vladar naš stigmatiziral s pomenljivim izrazom „fakcijska“, nijso nikedar veljala ista pravila honetnosti, katere vedno priporoča svojim nasprotnikom, uže znanprej, da bodo žurnalistični organi njeni skušali z zavijačami in sofizmi uspeh ministra, ki ne pripada njihove stranki, v očeh lahkovernega svojega čitateljstva zmanjšati.

In res, z vso perfidijo, katera je lastna le žurnalistiki fakcijske stranke in onim neznačajnim židovskim šmokom, katerih duševni proizvodi izključljivo polnijo predale tega novinarstva, padli so po ministru Dunajevskem. Glavni vzrok tacega postopanja iskati je pač v tem, ker takozvane „osrečevalce države“ globoko v srcu peče, da se je ministru desnice, — one desnice, o kateri so vedno trdili, da mora s svojim vladanjem državo pritirati v finančialnem oziru na rob propada, — posrečilo zboljšati državne finance, katere so za njihovega vladanja od leta do leta žalostnejše, obupne jše postajale.

Res je sicer, da je k vzpostavljenju ravnotežja v finančnem gospodarstvu največ pripomogel novi užitinski davek, katerega breme bodo kolikor toliko čutili vsi državljani; a pomisliti je treba, da bi se to vsaj za tako dolgo, dokler se ne zmanjša vojni budget, nikakor ne bilo drugače doseči dalo.

Da je pa ministru Dunajevskemu in desnici državnega zbora ozbiljno do tega, da odpravi nedostatek v rednih potrebščinah popolnem, a pri tem apelira le v najskerajnejši potrebi na davčno zmoglost državljanov, tega dokaz nam je štedilna komisija, o katere praktičnih uspehih delovanja ravno kar prihajajo prva zanesljivejša sporočila v javnost. Kako pa je bilo doslej?

Fakcijska opozicija vladala je pred tem z malimi presledki celih dvajset let in vsi priznani in nepriznani finančni geniji, kolikor jih je štela v svojih vrstah, poskušali so svojo umetnost nad državnimi financami. Obljub se je čulo od njih vedno mnogo, a razen onih, ki so se tikale upeljave novih davkov, ostale so vse neizpolnjene; deficit pa je kljubu mnogim težočim novim davščinam od leta do leta naraščal. Sedaj pa so ravno ti možje tako predrzni, da najpodlejšim načinom skušajo uspeh sedanje finančne politike umanjšati in ker drugače ne morejo, hočejo to doseči s tem, da unisono trobijo v svet, da se izdatki za železnice ne morejo prištevati plodunosnim investicijam.

To njihovo početje pa je poučljivo tudi za nas, kajti kar je cela fakcijska stranka v državni političnem življenju, to je nemškutarska stranka ljubljanska z obzirom na naše razmere. Isto toliko farizejstva, brezobzirnosti, zvižah in zavijač nahajamo tudi pri njej in nobeno sredstvo jej nij preumazano, kadar je količkaj upanja, da zamore pripomoči k zviranju našega narodnega razvoja, ki je se ve da odvisen od krepke organizacije, samosvestnega postopanja in nerazrušljive discipline cele narodne stranke.

Kdo se ne spominja, kako so naši nemškutarji, dobivši po milosti vlade večino v mestnem zastopu ljubljanskem, prejšnjeje narodne večini očitali dolgove, ki jih je mestu zapustila in kako so pri vsem tem molčali, da ti dolgovi izvirajo od tod, ker se je nakupil tivolski grad in k njemu spadajoča zemljišča ter tako Ljubljani in njenim prebivalcem zagotovilo najlepše posestvo v okolici? Kdo ne ve, kako so o vsakej priliki očitali našej narodni stranki vsako najmanjšo napako, prav tako, kakor je Izveščar dejal o Farizejih, da pač vidijo reso v očesu svojega brata, bruna v lastnem očesu pa ne!

To bruno v lastnem očesu poklicana jim je narodna stranka, sedaj ko je pridobila večino v mestnem zastopu ljubljanskem, pokazati; poklicana je pred svetom jasno odkriti, kako je vsa njihova samohvala prav takova, za kakoršno uže narodni pregovor samohvalo proglašala. Prilike, upamo, da bode narodnim mestnim zastopnikom dosti; in tako naj mine slava naših nemškutarjev, kakor je minila ona njihovih nemških in psevdonemških zaveznikov v državnem zboru in uže tudi skoro povsod „wohin die deutsche Zunge reicht“. X.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. decembra.

Budgetni odsek državnega zbora razdelil je v zadnji seji posamezne referate. Principijalno se je sklenilo, da se le oni referati oddadé drugim poročevalcem nego lansko leto, katerih poročevalci nijso več v zbornici. Tedaj so se referati tako razdelili: Generalni poročevalec grof H. Clam. Poglavlje I.—VI., dvor, kabinetna pisarna, državna zbornica, državno sodišče, ministerski svet, donesek k skupnim zadevam, poslanec Meznik; pgl. VII., ministerstvo notranjih zadev, H. Clam; pgl. VIII., ministerstvo za deželno brambo, R. Clam; pgl. IX., ministerstvo za uk in bogočastje: A. osredje in dohodki, B. kultus, poslanec E. Czerkawski; gozdovi verskega zaklada in doméne, Smarzewski;

LISTEK.

Natalija.

(Poslovenila Janja Miklavčič.)

Deset let pozneje.

(Dalje.)

II.

„Tu je, tu!“ vsklikne radostno dekletce, pričakujoč pri oknu Lujize Florinske. Bila je še bolj blede nego v jutru, roki sta bili mrzli in oči lesketali sta se v čudnem lesku vročnice.

Bele vrtnice in jasminove vejice bile so v velikih vazah na oknu; njih vonjava je nekako okrepčevala malo bolnico, ki je le redkokdaj pogledala venkaj na teraso, kjer so se sprehajali topliški gostje.

Zadovoljno se smehljaje vstopila je Lujiza ter poljubila malo tovaršico.

„Roko tu okolo mene ovij!“ prosila je krotko, „tako sem mrzla in tako sem se bala, da ne prideš!“

„Saj sem ti vendar obljubila!“

„O, kaj mi je bilo uže vse obljubljeno, — a nič storjenega!“

„Lili — ali nijsi nehvaležna?“

Dekletce zmaje s svojimi plavimi kodrčki: „Ne, ne; hočejo mi dobro — in vender me silijo v grob. Vedno moram živeti mej tujimi ljudmi, matere nijmam, niti sester ali prijateljic! Samo čmerikavega očeta, ki na drugo ne misli, ko na polemiko! — Kaj maram za vse te obleke in bisere; te-le rožice me jedino vesele!“

„Ali bi ne bila rajši zunaj mej ljudmi, nego tu sama?“

„O jaz nijsem za mej one, preveč sem bolna; ali ne čutiš, kako sem mrzla? In ko bila bi tudi zdrava, ne hotela bi sedeti mej temi ljudmi. Šla bi venkaj v gozd, oj tako prijetno bilo bi v senci košatih dreves!“ Lici sta jej zarudeli in očesi zalesketali radosti in želja. „Ali kaj si želim, ker sem tako slaba — obsojena sem v smrt!“ rekši, žalostno nasloni glavo na Lujizino ramo.

„Kaj še!“ tolaži jo Lujiza, „saj si še tako

mlada, lahko še ozdraviš in potem — Bog vé, kaka sreča te doleti?“

„Sreča, sreča — saj je nij na svetu!“

„Čiste — ne! Čisto srečen nij nikdo na svetu! Vendar so trenutki v človeškem življenju, trenutki, v kojih se čutimo srečne! Pa, ko bili bi tu vedno srečni, pozabili bi na večno srečo!“

„O Bog, da bi vedela, kako je tam gori; ali je moja mama tudi ondi?“

„Lili,“ mrtvaškobleda, tresočim glasom stavila je Lujiza odločilno vprašanje, — „ali nij pravo tvoje ime: Natalija Dalmačin?“

Dekletce jo strmé pogleda: „Kdo ti je to povedal?“

„Nihče, a jaz sem poznala tvojo mater!“ tiho pristavi.

„Mojo mater?! O povej mi o njej! Rada jo imam, akopram je tako neusmiljena proti meni!“

„Nikar tega ne reci, Lili! Ničesa ti ne veš o njej; tudi ne veš, zakaj se je ločila od tvojega očeta; ali so ti o tem pravili?“

„Bila je bči necega Poljaka in nij hotela biti podložna ruskemu caru. Rajši je mene zapustila nego

C. nauk, Jireček; gozdje in domene šolskega zaklada, Smarzewski; pgl. X. finančno ministerstvo: uprava financ, Dumba; upraviteljstvo blagajnice, Giovanelli; neposredni davki, Klier; carina in užitina, Wolfrum; sol, Tonkli; tobak, Husner; koleki in pristojbine Gniewosz; loterija, J. Czerkawski; mitnice in puciranje, A. Lichtenstein; davek za točarenje, Wolfrum; dekasterijalna poslopja in fiskalstvo, A. Liechtenstein; dvorna in državna tiskarna Mattuš; kovanje denarja, Oppenheimer; pgl. XI. trgovinsko ministerstvo, centrale, vrhovno nadzorstvo železnic, Gomperz; uprava pristanišč in zdravstvenost mornarska, urejenje Narante, Klaić; pošta in telegraf, Czedit; upraviteljstvo in gradba državnih železnic Schaupt; pgl. XII., ministerstvo poljedelstva, osredje, Smarzewski; rudarske šole, Heilsberg; gozdarstvo in domene, Smarzewski; rudokopi, Fandrlik; pgl. XIII., ministerstvo za pravosodje, Lienbacher; pgl. XIV., najvišje sodišče, Fandrlik; pgl. XV., penzijski sklad, Bartmanskij; pgl. XVI., podpore in dotacije: a) nekaterim fondom, Zeihammer, b) zavodom za promet, Herbst, c) zakladom zemljiščne odveze, Zeithammer; pgl. XVII., državni dolgovi, Plener; pgl. XVIII., upraviteljstvo državnega dolga, J. Czerkawski; pgl. XIX., dohodki iz prodaje državnih nepokretnosti J. Czerkawski.

Železnični odsek posvetoval se je o predlogi glede podaljšane veljavnosti postave o lokalnih železnicah za dve leti. Poročevalec Kozłowski priporoča, da se predloga nespremenjena vzprejme; Schwab zahteva garancij, da se koncesije oddajo le zaupnim podjetnikom; Fürth nasvetuje postaviti le za jedno leto podaljšati in Herbst ga podpira. Trgovinski minister baron Pino izjavi, da je dveletno podaljšanje potrebno, ker ne bi mogel v enem letu dogotoviti novo postavo o lokalnih železnicah. Na to se predloga z večino vzprejme.

V odseku za kazenski zakonik bil je Lienbacher tudi po levičarjih za referenta voljen. Seja bila je zanimljiva, ker je bila levica slučajno v večini. Kopp je bil potem voljen za poročevalca pri nasvetu o objavljenih govorov državne zbornice. Odsek interpeloval je justičnega ministra glede tvarine, katero je vlada obljubila, ko je posl. Roser stavil predlog za odškodovanje nedolžnih obsojencev. Dr. Pražak odgovori, da je dotični materijal baš došel od deželnih nadsodnij ter da se bode kmalu prijavil odseku.

Poljedeljsko ministerstvo pripravlja, kakor znano, postavne načrte o uravnanju delalne dobe na dan, o nedeljskem počitku, o uporabi žensk in mladih delavcev pri rudokopih in o uredbi bratovščinskih založnic in je dotična vprašanja resno in temeljito pretresajalo. Da bi se poizvedelo tudi mnenje dotičnih prizadejanih krogov, sklicala se je bila v dan 16. novembra seja pri ministerstvu za poljedelstvo, v katero so se povabili tudi zastopniki rudokopnih podjetnikov. V isto svrhu poklicali so se bili v 2. dan t. m. tudi poverjeniki rudarskih delavcev, posebno iz českih in moravskih premogovih jam, v posvetovanje, ki se je vršilo pod predsedstvom poljedeljskega ministra.

V sredo začela se je generalna debata o obrtni postavi. Levičar Matscheko, govoreč proti njej, se je s svojimi nazori uprav osmešil ter spravil vso levico z njimi v zadrego. Adámek razpravljal je v jedno uro trajajočem govoru stvarno, dostojno in vspešno nazore „Českega kluba“ o tej postavi. Tudi v četrtek ostal je moralčen uspeh

na desnici, k čemer so posebno pomogli govorniki Hevera, Mikyška in Chamić, posebno pa predzadnji s svojimi jedrnatimi besedami, Velikanskega pomena je resolucijski predlog Lienbacherjev za odškodovanje radiciranih in kupljivih realnih obrtov, ki so bili z obrtno postavo iz l. 1859. oškodovani. To resolucijo podpirala bode desnica. Na leviči je glede obrtne postave velika zmešnjava. V današnji seji nadaljuje se generalna debata ter je upati, da se bode z veliko večino vzpriela za podlago specijalne debati. Na današnje seje dnevnem redu je tudi drugo čitanje postave glede pobiranja davkov v prvem četrtletju 1883 l.

Vnanje države.

Črnogorska vlada poslala je velevladnim okrožnico glede demarkacije južnozahodne meje, v kateri javlja, da je rada pripravljena vzprijeti določbo Visoke Porte, ker je Črnejgori zelo veliko na tem ležeče, da se reši uže jedenkrat mejno vprašanje. Vendar pa poudarja okrožnica, da so opravila za urejenje meje od Skadrskega jezera do Mokre Gore zaradi slabega vremena v snežnikih Prokletje in Pakleni Vrh postala nemogoča, in za to nekako dvomi o resnej volji Turčije, katera očigledno tolikim težkočam zatrjuje, da hoče uže meseca decembra izvršiti potrebna zemljemerska dela za demarkacijo. Okrožnica poudarja, da zahteva ugled berlinskih velevladstij, da se pokaže Porti odločnost, da ne bodo zopet prazna pena določbe zastopnikov in poverjenikov pri tem mejnarodnem komisijonu za urejenje mej.

V četrtek sešlo se je izmed 170 srbskih skupščinarjev samo 60 k seji, dočim jih treba za glasovanje 129. Začasnim predsednikom izvoljen bil je Marinković. Garašanin dejal je v prijateljskem pogovoru, da bode dal skupščini tudi s samo 40 zastopniki zborovati, ker se skupščinarji samo zato odtegujejo sejam, ker se boje terorizma opozicije. Belgrajskemu poslancu Spasiću, odloživšemu svoj mandat, rekel je mestni načelnik, da bode moral plačati zato 1000 frankov globe. „Dobro“, odgovori mu on, „jaz sem svoj mandat odložil; če je to pregreha, potem prodajte mi hišo in vzemite si denar!“ — Prestolni govor ob priliki otvorenja srbske skupščine imel bode, kakor poroča „Pol. Corr.“, tudi daljšo točko o zunanji politiki. Posebno se bode hvaležno spominjalo sprejema, katerega je kralj Milan užil pri bulgarskem knezu. Gledé notranje politike obsojale se bodo baje hudo tendence one stranke, katerej se ima pripisavati nekaka odgovornost za napad na kralja. — Dosedanji srbski poslanik v Rimu dr. Kristić, poda se v prihodnjih dneh tja, da odda svojo odstopnico ter potem v London, da preda svojo poverjeništvu; čez zimo pa bode bival na Dunaji.

Dopisi.

Iz Ptujja 7. decembra. [Izv. dop.] Dne 11. in 12. t. m. imamo volitve v občinski mestni zastop. Fakijska opozicija priporoča sledeče nemško-liberalce, in sicer v III. razredu: gg. Fürsta Conradar starš., Eklna Ernesta, Rodoschegga Franca, Wibmerja Franca, dr. Strafello Franca, Luscharja Antona; v II. razredu: gg. Zistlerja Jozefa, Murschetza Georga, Ferka Jakoba, Kräberja Jozefa, Strohmaierja Franca, Poskoschilla Gustava; v I. razredu: gg. Fürsta Conradar ml. Schwaba Wilhelma, Hutterja Simona, dr. Hansa Michelitscha, Kasperja

Karla, Piska Wilhelma. Da Vam tudi povem, od koga so ti ljudje priporočeni, Vam naznamim tudi imena tistih, kateri so ta volilni oklic podpisali, namreč: Fürst Conrad starš., E. Ekl, Rodoschegg Fr., Wibmer Franc, dr. Strafella Franc, Luschar Anton, Zistler Josef, Murschetz Georg, Kräber Josef, Konrad Fürst mlajš., Wilhelm Schwab, Hutter Simon, dr. Hans Michelitsch, Karl Kasper, Wilhelm Pisk in četrje drugi, kateri niso kandidati. Sami se tedaj morajo priporočati, ker jih drugi nikdo neče. Naj bolj čudno pa je, da dosedanega župana gosp. dr. Bresniga celo prezirajo, da ga še za mej kandidata ne postavijo taje tedaj celo odgospodaril. Nekateri pravijo, da je kot ravnatelj hranilnice ljudstvo preveč odiral. To je sicer istina, ali meščanski zastop je to vedno odobral, ker je bila koža slovenska in Slovenec je za to na svetu, da ga nemškutar draple; mestne očete je vender to najbolj razjezilo, ker si je dosedanji župan dr. Bresnig predrznil pri svojem odhodu v Madejro mestu ekspenzar s 300 gold. položiti; to jim je vender predebelo bilo. Uzrok, da dr. Bresnik mej kandidata nij postavljen, je vender drugi: g. Pisk hoče z vso silo župan biti in po tej od dr. Hansa Miheliča, Piska in Kräberja sestavljene kandidatne listi tudi nikdo drugi župan ne bo, kakor Pisk. Kdo pa je ta Pisk? bi Vi vprašali; a na to vprašanje lje težko odgovoriti. Mi le toliko vemo, da je rojen žid, da pa se je pred večimi leti dal krstiti, ne za zakramenta sv. krsta voljo, ampak zaradi tega, ker kot krščen žid mej kristjani svoje nakane lože doseže kakor čisti žid, sicer pa je ostal žid skozi in skozi. On je bil pred na Moravskem; kaj je tam delal, nikdo ne ve, in zakaj je tako daleč sem prišel, tudi nikdo ne ve. Sedaj je brez posla, zanima se tedaj v svojem lepem prostem času za občinske zadeve, ali gotovo ne zaradi občine, ampak da bi tako na ramah volilcev zlezal na stol župana. Če pa bode jedenkrat župan, tedaj pa namerava mestni zastop spregovoriti, da mu plačo dajo; če pa tega ne bi dosegel, tedaj pa se bo potegoval za mesto občinskega sekretarja, kateri ima sedaj 1300 gl. plače, in to doseči je uže truda vredno.

Dakle od stopnice do stopnice! Dr. Hans Michelitsch pa vam je znan kot najpredrzejši nemškutarski rogovilež, znano vam je tudi, da je s kazensko sodnijo v dotiko prišel zavoljo neke gnusne reči; naj Vam še povem, da ga v Celji pri cesar Jožefovej svečanosti fakijskarci sami niso pustili govoriti, ker se še do sedaj nij očistil pred javnostjo. Sedaj bode vender šel mej očete, akoravno sam očetovskega veselja doseči ne more.

G. Kräber pa je Prus, še avstrijskega državljanstva nijma; on je vender najhujši prusijanski kričar, kar si ga človek misliti more. Proti takej stranki se Slovenci nečejo boriti. Ako teh treh mej kandidati ne bi bilo, le takrat bi Slovenci dali s seboj kaj govoriti.

Dalje v prilogi.

videti me kot Rusinjo vzrasti — kakor bi hotela svojo domovino rešiti, — a vzlic temu imam jaz Poljsko rada, ker jo je ona tako ljubila!“

„Natalija!“

„O kliči me vedno tako! Ali te je moja mama naučila tako me klicati?“

„Natalija, veruj meni, da poznam vse misli tvoje matere: ona tebe nij zapustila radi tega, da bi Ruse črtila — o ne! Resnice ti nijso povedali!“

„Tudi jaz sem si uže to mislila; babica in tete mene črte, in gotovo so tudi moja mater!“

„Tvoja mati tebe ljubi nad vse na svetu, a radi tebe ne sme žaliti Boga!“

„Da, da, ona je katoličanka, a radi tega — a povej mi ti resnico: ali še živi?“

„Da, ona živi!“

Zopet se je zravnila po konci in debelimi očmi Lujizo pogledavši, vpraša: „Ali je ne bodem več videla?“

„Da, bodeš jo še videla!“

„Predno umrjem?“

„O ne govori o smrti! Sicer tvoje mater srce žalosti počti!“

„In zakaj ona k meni ne pride? Pokliči jo, da bo pri meni; hočem jo videti, jedenkrat vsaj počivati na nje srce!“

„Tiho, tiho, bodi mirna!“

„Ako bi ti vedela, kako jaz mislim na njo, spé in bdé; posebno v onih dolgih nočeh, kadar spati ne morem. O mati, ljuba moja mati!“ za joče hrepenenja a kmalu krčevit kašelj zaduši glasan jok.

Lujiza se nagne k njej in podpre glavico z roko — a strahom zapazi krvave kaplje na rutici, koje si je Natalija pritislila k ustnim.

„Natalija, ti moraš mirovati — ostani tu v naslonjači — jaz moram iti!“

„Ti me zapustiš? Ne, ne, saj mi nijsi še ničesar povedala o mojej materi; tu se bom na te naslonila, potem bom tako dobro spala.“

Gospa Moustiers vstopi: „O Lili, kako nadleguješ prijazno gospo! Ali si ti kašljala? — Preveč govoriš! — Gotovo ima zopet vročnico — li ne gospa?“

„Da mora mirovati, sem jej rekla.“

„A ti ne smeš še iti!“

„Kaj si ne izmisliš, Lili! Dobra gospa imade gotovo opravil in ne utegne tebi družbovati!“

„O ne, nikogar nijma in zato ostane pri meni, da umrjem! Kako te pa smem klicati?“

„Reci le Marija!“

„O, to je lepo ime. Gospa Moustiers te ne pozna tako, ko jaz in — saj si prijateljica moje...“

In sladek nasmehljaj zaigra okolu nje ustnic: „Ostani pri meni, Marija!“

„Jutri bodem zopet prišla.“

„Gospa Moustiers, boste pisali mojemu očetu, da je Marija moja tovaršica?“

„Ako ti hočeš — a kako si sitna, saj si vendar uže velika in stara!“

„Gotovo, sem zelo stara; blizu groba sem uže in taki ljudje, ki stoje na konci življenja so gotovo stari.“

„Ko bi se gospa hoteli pogovoriti, bi se stvar takoj uredila.“

„Ali jaz ne smem slišati? Marija pojdi sem, da ti nekaj rečem!“ — Potem jej pošepeta: „Ne smeš povedati, da poznaš mojo mamo, ker ona vse pové babici in teti Pelagiji.“

Iz Trsta, 8. dec. [Izv. dop.] (Strast in politika.) Prislovica pripoveduje, da osel, ki ima poginiti, najhuje okoli sebe bije. Isto tako ravno v zadnjem času tudi falcijozen tržaški list, ki objavlja skoraj dan za dnevom vznemirujoče vesti iz Spleta in Dalmacije ter se trudi dokazati, kakošna krivica se v Spleti godi Bajomontovcem, ker ne morejo več občinskega premoženja upravljati kakor pod ustavoverno vlado. List ne more razumeti, kako more sedajne ministerstvo v nebo vpijoče krivico dopuščati, da ima 88% Hrvatov v Spletu v mestnem zboru večino, 12% „ustavovernih“ Italijanov pa je v manjšini. Pripozna sicer, da so Bajomontovi privrženci na glavarja Conrada streljali, da je ona druhal narodne zastopnike in mestno godbo s kamenjem napenjavala, vé, da niso narodnjaci v Spletu pred ono druhaljo varni ter da se ne smejo sami niti v mestu pokazati, — a škandalozni listič filozofuje tako: Grof Taaffe in njega vlada je tega kriva, kajti ako bi vlada 12% Italijanov večino hrvatskega ljudstva v Spletu in mestno premoženje na milost in nemilost prepustila, bi Italijani gotovo ne streljali na narodnjake in glavarja. Vse nemire je torej grof Taaffe in njega vlada zakrivila, — quod erat demonstrandum. A kjer falcijozni list tem dokazom sam menda ne veruje in se boji, da bi jim tudi grof Taaffe ne hotel verovati, pridaja dotičnim dokazom tudi strašno vest, da bodo vsi Bajamontovci iz Dalmacije v blaženo Italijo preselili se, ako se grof Taaffe kmalu ne poboljša. To bode še le nesreča za Avstrijo! — Sicer pa nij list sam kriv, da ima take neumne nazore, temveč njega patroni in njih politika v Primorji. Ako list v svoji bližini vidi, kako se s Slovenci ravna, ako čuje, da je nekde v Istri, v okrajih, kjer živi po zadnjem ljudskem štetju 30.000 Hrvatov in 6000 hrvaških renegatov in Italijanov, župan dal po mestni policiji iznad neke krčme tablo le zaradi tega odstraniti, ker je bila hrvaška; ako se lahko iz uradnega poročila prepriča, da so hoteli tamošnji Italijani v Lindanu pri Pazinu ravno osnovano hrvaško šolo s tem zopet uničiti in poitalijančiti, da so prošnjo za italijansko šolo z 52 podpisi podpirali, od katerih je vsled preiskavanja po c. kr. žendarmeriji le 46 fingiranih in krivičnih; ako list zna, da njegov prvi patron hrvaškemu županu hrbet obrne, ako se mu hoče v domačem jeziku pokloniti, itd. itd., — onda nij čuda, da si je prisvojil napačne pojme in ne razumi, kako da mora v Spletu 88% Hrvatov nad 12% Italijani gospodovati. Ako se pa v tej razsodbi motimo, potem je le jedino to še mogoče, da hoče falcijozni list s tem podlim jadikovanjem smrad pred lastnim pragom zakrivati. A to mu malo koristi, kajti še oni, katerim svojo ljubezen ponuja, se s studom od lista kakor od kake prav ničvredne vlačuge obračajo ter mu ponujano ljubezen odločno zavračajo. To se mu je pripetilo pred kratkim na Goriškem.

Ker je tetka izvedela, da se preseljuje nekaj furlanskih kolonov iz dežele v Ameriko, je hitro v

svojej vzvišenej modrosti spoznala, da se to le zaradi tega godi, ker je grof Taaffe ministerski predsednik. Hitro toraj zjavka, da sedanja vlada podi s svojim neprevidnim ravnanjem Furlane z domačih tal. Menila je v svoji zapaščenosti, da s tem ljubkovanjem dobi nova krdela, ki ji bodo prišla na pomoč v samotnej falcijoznej opoziciji zoper Taaffejovo vlado; toda zmotila se je, kajti dobila je odgovor iz furlanskih ust, da sedanja vlada nij zakrivila izseljevanja Furlanov v Ameriko. Ta zavrnitev ponujane ljubezni jo je tako spekla, da je začela tajiti, kar je prej trdila ter razlagati, da jo je krivo razumel, kdor kaj takega misli. Na to je dobila uže drugič odgovor iz gradičanskega okraja v Cittadinu 3. t. m., v katerem dopisnik trdi, da se nij nikakor motil, temveč da jo je prav dobro razumel, da tetki in njenim pokroviteljem leži grof Taaffe v želodci in da v svoji opoziciji proti njemu bi srčno radi videli Furlane okoli sebe v gostih trumah. „Pa nas ne bote ustavoverci“ — pravi dalje — „ker smo okusili vaš sad.“ Tu imaš tetka, požri!

Iz Ptujja 6. decembra. [Izv. dop.] 3. t. m. priredjena svečanost v naši Čitalnici v spomin našega nepozabljivega Preširna izpala je v občno zadovoljnost. Schubertova ouvertura „Rosamunda“, s katero se je slavnost pričela, napravila je na občinstvo prav dober utis. Smelo se pa sme trditi, da so bili dotični izvrševalci svoje nalogi popolnoma kos in nas bode zelo veselilo, da bi te izvrstne moči večkrat videli na našem čitalničnem odru. — Novost bila je za našo Čitalnico tudi to, da je prvič nastopil mešan zbor. Čast. dame kažejo, da imajo potrebne zmožnosti a tudi veselje do slovenskega petja. Živele! Tudi gospodični na glasoviru pokazali ste svojo spretnost, isto tako gospodična, znana izvrstna igralka na glasoviru z gospodom na gosli. Nadjamo se, da vse te moči tudi z naprej podpirajo našo Čitalnico s svojimi izvrstnimi močmi. — Naš moški zbor, kratko omenjeno, pod novim vzglednim vodstvom napreduje. Žal, da toli časa nij prišel v sedanje roke. Osobito pesnica „Nezakonska mati“ se je občinstvu prav zelo dopala in naš izborni bari-tonist žel je zaslužen pohvalo. Tudi druge pesni napravile so na občinstvo dober utis, in mislim, da nikomur nij žal, da je ta večer Čitalnico obiskal, katera je bila sicer dobro obiskana, pa bi bila lahko še boljše, toda nekateri težko prestopijo prag čitalnični. Vsakateri izmed nas naj ima pred očmi, da živimo Slovenci v mestih na slov. štajerskem v kritičnih časih, da smo se z nasprotniki popolnoma razločili, kajti prenehalo je tisto socijalno skupno življenje, kakor je bilo pred leti; nasprotniki so tudi — brez male izjeme — našo Čitalnico zapustilo in navezani smo popolnoma sami nase. Zakaj se tedaj odtegovati narodnemu društvu? Gesla „svoji k svojim“ bi ne smeli pozabiti, vsaj nam je znano, kako nasprotniki z nami ravnaajo. Te zadnje besede naj veljajo „pro domo“, pa brez vse zamere, kajti žaliti nikogar nijsem hotel.

Iz Velike Doline 8. decembra. [Izvirni dopis.] (Nova cerkev.) Dolgo so uže vsi farmani želeli, da bi dobili novo župnijsko cerkev. No, letos se nam je izpolnila, kajti nabralo se je toliko novcev, katere smo leta in leta radovoljno skladali, da se je zamoglo delo razpisati po javnej dražbi. Prevzela sta delo gg. stavbeni mojster Filip Zupančič in inženir Tomek iz Ljubljane in res veseli moremo biti, da sta ta dva gospoda izvršila delo. V komaj šestih mesecih sta imenovana gospoda dogotovila stavbo cerkve v surovini, zvršila tudi streho, znotraj pa obokala. Zidava, povsem solidna, dopada se vsakemu, zlasti so oboki lepi in nenavadni, razdeljeni po poldolžnih in počeznih pasovih v več kupol, kupole zopet so prekrizane z robovi, vzraslimi iz kapitolov. Čez zimo posuši se poslopje, vspomladi pa se prične ometavanje, in tako je upati, da bode sredi poletja 1883. naša nova farna cerkev blagoslovljena. Vsa čast in slava našima domačima narodnima podjetnikoma g. F. Zupančiču in I. Tomeku, da sta izvela njima izročeno stavbo tako hitro, solidno in ceno.

Domače stvari.

— (Odbor za prirejenje šeststoletne slavnosti) imel je včeraj prvo svoje posvetovanje v stanovanji deželnega glavarja grofa Thurna. Po daljšem razgovoru sklenilo se je na najvišem mestu priporočiti pet dni za trajanje slavnosti, od katerih bi dva dni pripadla na mesto Ljubljano, trije pa se odločili za izlete v Kamnik, Kranj, na Bled in v Idrijo. — Dalje so se volili v odsek, ki ima skrbeti za dostojno stanovanje cesarju in spremstvu njegovemu: deželni glavar grof Thurn in gg. župan Grasselli, podžupan Fr. Fortuna, Fr. Dobrolet in dr. Schaffer, katerim se bode kot zastopnik vlade pridružil še grof Pače ter vladni in deželni inženir. V odsek, ki ima po posvetovanji z dotičnim odsekom mestnega zbora v glavnih potezah sestaviti program slavnosti ter ga plenemu odbora v jednej prihodnjih sej predložiti v odobrenje, izbero se gg. grof Thurn, dr. Moše, dr. Papež, dr. Stöckl in Bürger. Po predlogu g. dr. Vošnjaka sklenilo se je principijelno, da se ima prirediti slavnosten sprevod in ljudska veselica; nasproti predlogu g. dr. Schreya, naj bi se kot trajen spomin na šeststoletnico izdal in vsem ljudskim šolam razdelil spominski list, pa je opozarjal Iv. Hribar, da bode „Matica Slovenska“ izdala spominsko knjigo in da bi najbolje bilo, ko bi se ta knjiga natisnila toliko več, da bi se razdelila vsem ljudskim šolam. — Prihodnja seja odborova bode v nedeljo dne 17. t. m.

— (Razdelitev obleke.) Okolu 80 revnih učencev in učenk ljubljanskih šol bilo je včeraj obdarovanik v čitalnični dvorani z obleko, štrucami in drugimi darili, katera so gospé Bleiweis-ova Trsteniška, Murnikova, Robičeva in gospici Orelova in Premkova nabrale pri raznih dobrotnikih. Pred razdelitvijo imel je gosp. ravna-

Lujiza odide z gospo Moustiers v sosednjo sobo.

„Vse se zmisli ta otrok — se ve da, to so nasledki bolezn; in dobro, da ima očeta, ki jej lahko vse te želje spolni. Ona je hči imenitnega ruskega kneza, kojega je soproga zapustila. Mi potujemo pod imenom Moustiers, da smo prostejši. Ona pa je v istini zelo bolna.“

„Morebiti je jetična.“

„Gotovo; baš danes zjutraj rekel mi je zdravnik, da bode težko mesec dnij še učakala.“ — Temno je bilo v sobi in gospa Moustiers nij mogla opaziti, kako je Lujiza pri teh besedah obledela; — a vju-nači se in praša: „Zakaj pa je tu v mrzlem kraju? Morski veter jo bode umoril — na jug mora ona, na jug!“

„Bila je, a radi tehtnih uzrokov, morala je proč. Zdravniki so jej svetovali morsko kopel — a vse nič ne pomaga! Zoper smrt nij vzrastlo še no beno zelišče, rekel je moj rajni oče, in gotovo tudi skusil.“ —

„In njena rodovina prepušča-li jo čisto drugim? Kje so njeni ljudje?“

„Na Ruskem ima tete in babico, katera jej vse preskrbi; oče pa je v visokej službi na carskem dvoru v Petrogradu.“

„Ubogo zapaščeno dete!“ —

„O nikakor ne! — Izvrstno skrbé za njo — in tudi jaz spolnim jej vsako željo, da mi je le možno — gotovo: lastnemu otroku bi ne morala boljše stvoriti — a vzlic vsemu — so njeni dnevi soštet!“ —

„Ali bi mi ne zaupali nečesar?“

„Da, ker, kakor se mi dozdeva, po vašej družbi kar hrepeni. In gotovo vém, ako jutri ne pridete, ležala bode zopet v vročnici, ker ona ne pozabi, kar se jej jedenkrat priljubi.“

„Gotovo bodem prišla!“

„Ali vam pa ne bode nadležno? Ona vas res ne more pozabiti. Po vsej moči skrbim za njo, a odkrito povem, da se mi večkrat ne ljubi govoriti z njo o neznatnih rečeh, n. pr. o vremenu in jed-nacem; in gotovo bi mi bila lepa olajšava, vedeti jo v takej družbi.“

„Meni pa bi bilo zelo prijetno njej družbovati. Sedaj sem bila pri gospej Ten Berghe a ta služba bi se mi bolj dopala.“ —

„Ha, ha, sedaj vém koliko je ura bila“, misli si a glasno reče: „Rada verjamem; mej nami rečeno, je to res lepa stopnja pri bogatem Rusu, vse drugače, nego pri natančnih Holandcih. Kedaj bi pa utegnili priti?“

„Morebiti uže jutri!“

„Izvrstno, tem bolje! Utegnilo bi biti kmalu prekasno. O plačilu sedaj ne govorim, ker moram poprej knezu sporočiti o tem. Spricevala bi vas prosila o dosedanjí službi, da ga odpošljem!“

„Jutri vam ga lahko prinesem.“

„Potem je vse v redu.“

Lujiza vrnila se je k Nataliji.

„Kaj sta ukrenili?“ prašala je Natalija.

„Jutri pridem zopet in potem ostanem pri tebi.“

„O hvala Bogu!“

Potem je Lujiza hitro odšla domov — v mesto.

(Dalje prih.)

telj A. Prapotnik krepek in primeren nagovor. Deželnega predsednika soproga gospa Winklerjeva poveljala je s svojo navzočnostjo ta za mladino radostni dan in delila darove mej mladež, ki je zarudelih lic in hvaležnih src potem hitela domov.

— (Na dramatičnega društva predstavo,) ki je jutri zvečer v dvorani Čitalnice ljubljanske, bodi opozorjeno vse p. n. občinstvo. Jako marljivo vodstvo dramatičnega društva ne šteti ni truda ni časa za razvoj dramatike slovenske in postavilo bode jutri na oder skoraj izključno nove moči. Dolžnost nas tedaj veže z mnogobrojnimi obiskom izraziti mu svoje priznanje in z neznatno vstopnino podpirati ta narodni zavod.

— (Slovensko politično društvo) v Mariboru bode na sv. Štefana dan 26. t. m. zborovalo v Celji, pri katerej priliki bode gospod dr. Vošnjak svojim volilcem poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

— (Čuden slučaj.) V isti dan, ko je bil gosp. J. Leon v Celji obsojen zaradi žaljenja časti na 3 mesece, umrl je v Mariboru izdajatelj „Marburger Zeitunge“ gosp. E. Janšič, sedaj je isti dan ko je g. Leon doznal, da je pomiloščen, umrla še udova Janšičeva.

— (Vabilo k veselici), katero priredi Čitalnica v Kranji v nedeljo 10. decembra 1882. — Spored: 1. Weber: „Freischütz“, ouvertura svirana čveteroročno na glasoviru. — 2. „Stara mesto mlade“. Veseloigra v jednom dejanji. Poslovenil Josip Stare. — 3. Schubert: „Popotnik“, samospiev. — 4. „Sam ne ve kaj hoče“. Dramatična gluma v jednom in v 1/8 dejanja. Poslovenil Andrejčkov Jože. — 5. Prosta zabava. — Vstopnina za ude 20, za neude 40 kr. — Začetek o polusedmi uri zvečer. — K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Gledišče narodne Čitalnice Novomeške) v dvorani „Prvega narodnega doma“. V nedeljo 10. decembra 1882. „Blaznica v prvem nadstropji.“ Veseloigra v jednom dejanji. Poslovenil Staré. — „Eno uro doktor“. Veseloigra v jednom dejanji. — Mej igro svira meščanske straže godba.

— (Iz Lapalje Vasi), Leopoldskirchen na Koroškem piše nam prijazna roka v 6. dan t. m. Predvčerašnjem šel je tukajšnji župan na planine podpirat bajte (koče), da bi se ne podrle pod težo snega, ki je v novo zapal — a nij ga bilo več nazaj. Ko se prvo noč ne vrne, gredo ga 4 možje iskat; iskali so ga vso noč, a brez uspeha. Nesrečni imel je namreč 3 koče (Sennerhütten) v planini. Prvo je bil uže podprl in je bil na poti k drugem, kar so kazale tudi stopinje, katere so sledili do pol pota k drugi bajti — a potem se je sled izgubil. Tudi prihodnje dni preiskali so kraje ondukaj — a zaman. Bržkone podsul ga je plaz in našli ga ne bodo, da skopni sneg — baje okolu Velike Noči.

— (Rigajsko laneno seme.) Kmetovalci, kateri želé dobiti izvirnega ruskega rigajškega lanenega semena, naj se oglašé zanj pismeno ali ustno zadnji čas do Svečnice v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Paris 9. decembra. Zbornica votirala je budget s 454 proti 46 glasom. Desnica oddala je motivirano izjavo, da budgeta dovoliti ne more, Bonapartisti pa so se izrekli, da se sicer pridružujejo kritiki desnice, da pa vendar budgeta zabranjevati ne morejo, ker bi bilo revolucijonarno dejanje.

Petrograd 9. decembra. Pri galadiner-u povodom svečanosti sv. Jurija napil je car navdušeno vzprijeto zdravico najstarejšemu vitezu, nemškemu cesarju in drugim vitezom sv. Jurija reda.

London 8. decembra. Požar, ki je nastal preteklo noč v Woodstreetu danes dopoldne še nij pogašen. Škode je nad dva milijona funtov šterlingov, uničenih pa več velikih magacinov. Na Angleškem, Škotskem močno sneži, vsled tega zadržan je železnični promet. Mnogo nesreč.

Tajci:

7. decembra.

Pri **Slonu**: Dekleva z Dunaja. — Pehar iz Carigrada. — Rigutti iz Trsta. — Krausz iz Kapošvara. — Elhart iz Linca.

Pri **Maličci**: Gariak z Dunaja. — Zopaz iz Trsta. — Appenbaum z Dunaja. — Schink iz Zagorja. — Löwy z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
5. decembra	Ob 7. uri zjutraj	722.01 mm.	+ 1.4° C	slaboten jugozahod	oblačno	7.20 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	721.78 mm.	+ 3.6° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	720.76 mm.	+ 2.2° C	slaboten jugozahod	oblačno	
6. decembra	Ob 7. uri zjutraj	720.79 mm.	+ 1.4° C	brezvetrije	jasno	0.00 mm.
	Ob 2. uri popoldne	721.18 mm.	+ 3.8° C	slaboten jugozahod	jasno	
	Ob 9. uri zvečer	722.89 mm.	+ 0.6° C	slaboten jugozahod	jasno	
7. decembra	Ob 7. uri zjutraj	723.85 mm.	— 0.6° C	slaboten jugozahod	oblačno	4.80 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	721.36 mm.	+ 1.1° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	723.65 mm.	+ 2.0° C	slaboten jugozahod	oblačno	
8. decembra	Ob 7. uri zjutraj	726.12 mm.	+ 2.2° C	brezvetrije	oblačno	3.20 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	728.46 mm.	+ 4.6° C	brezvetrije	oblačno	
	Ob 7. uri zvečer	731.77 mm.	— 1.0° C	brezvetrije	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je zopet skoraj povsod pal; vendar nij bil tako nejednakomerno razdeljen, kot v prejšnjih dneh; stanje barometrovo je bilo povsod zelo nizko. Vetrovi so postali še slabotnejši, kot so bili v pretečenih dneh; prevladovali so južni in zahodni vetrovi. Temperatura se je zopet precej močno vzdignila in je bila skoraj povsod nad normalna; razloček mej maksimum in minimum je bil le neznaten. Nebo je bilo večinoma popolnoma oblačno ali pa saj zelo nezanesljivo; vreme je bilo povsod jako nestanovitno, v višjih krajih sneženo, v nižjih deževno.

Dunajska borza

dné 9. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	50	kr.
Srebrna renta	77	20	„
Zlata renta	94	55	„
5% marena renta	91	30	„
Akcije narodne banke	825	—	„
Kreditne akcije	287	80	„
London	119	05	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	46 1/2	„
C. kr. cekini	5	64	„
Nemške marke	58	40	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	117	75
Državne srečke iz l. 1864	100	169	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	50	„
Ogrska zlata renta 6%	118	80	„
„ 4%	85	60	„
„ papirna renta 5%	84	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115	25
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	70	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	30	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	—	—	„
Kreditne srečke	100 gld.	174	50
Rudolfove srečke	10	18	75
Akcije anglo-avstr. banke	120	120	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	219	25	„

Poslano.

Pozor!

Vsled močnih viharjev je pomuheljski lov (iz jeter teh rib se prideluje ribje olje) letos Lototcem in Čuhoncem kaj malo prida prinesel in to malo ribjega olja, ki je bilo početkom sezije dobro, se je pozneje le prav počasi pridobivalo; zbog tega je cena ribjemu olju veliko bolj poskočila, kakor se je v začetku bilo in vsled tega je ponarejanje obilnejše, kot lansko leto. Pri nakupu je treba torej sedaj jako pazljivo biti; posebno najboljše vrste ribje olje je mnogokrat pomešano z drugimi olji.

Slučajno posrečilo se je tukajšnjemu lekarnarju G. Piccolliju, da je koj s početka sezije naravnost iz severnih krajev dobil lepo zalogo tega olja ter je sedaj v prijetnem položaju, da zamore (dokler je še kaj blaga) prodajati naravno pomuheljevo olje in sicer tako dobro, kakršno se ne dobi pri fabrikantih in veletržcih, ki svoje olje gotovo dražje prodajajo, kakor rečeni lekarnar Piccoli. — Sklenice s 1/4 kile po 60 kr.; 5 sklenic 2 gold. 50 kr.; 1 kilo 2 gld. (753—2)

Poslano.

Gospodu G. Piccoliju, lekarnarju v Ljubljani.

Veliko let uže zdravim mnogo boleznij z gonilnimi leki in skoro vedno z najboljšim uspehom. Mej drugim ordinujem Vašo Francovo esenco, ki ima

to poselnost, da prouzroča obilno izpraznenja, ne da bi dražila želodec in čreva, čeprav se rabi dlje časa.

Trst, v oktobru 1882.

Dr. Pardo,
praktičen zdravnik.

Podpisani s tem potrjujem, da se Francova esenca, ki jo nareja lekarnar G. Piccoli v Ljubljani, zaradi svojega točnega in čudovitega učinka po mnogih bolnikih moje fare in okolice v raznih boleznih rabi, vedno s posebnim uspehom; zato izrečem omenjenemu g. lekarnarju to zaslužen javno zahvalo.

Pristavljam še, da ne mine dneva, ko bi ne prišel kedo k meni po sklenico te čudovite esence, katero imam vedno za svojo in družine rabo pri rokah.

Fianona (Istra), v oktobru 1882.

Anton Vlassich,
župnik-kanonik.

Od Vas dobljenih 12 steklenic Francove esence je proti mojej dolgotrajnej bolečini v želodcu, in tudi gospej Mariji Šašel, pekarici v Mokronogu proti zaprtji jako dobro pomagalo, za kar se Vam najtopleje zahvalim.

Tudi še opomnim, da bom Vašo dobro Francovo esenco v teh krajih kar se bo dalo razširjal.

Z odličnim spoštovanjem

(694—7)

Miha Treffalt,
užitinski agent.

Mokronog, v februarju 1882.

Francova esenca, ki jo izdeluje G. Piccoli, lekar „pri angelji“ v Ljubljani, na Dunajske cesti, je pomagala uže tisočerm ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasajo, hemorojide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. 1 steklenica 10 kr.

Poslano.

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.

Srečkanje 5. januarja.

1 glavni dobitok gotovih 50.000 gld.

2 glavni dobitok gotovih 20.000 gld.

3 glavni dobitok gotovih 10.000 gld.

Nadalje

1 a gld. 10.000 — 4 a gld. 5000 — 5 a gld. 3000 —
15 a gld. 1000 — 30 a gld. 500 — 50 a gld. 300 —
50 a gld. 200 — 100 a gld. 100 — 200 a gld. 50 —
542 a gld. 25, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razpoloženi v vseh prodajalnicah lozov.

Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošiljajo na (713—5)

loterijski oddelek tržaške razstave

Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstojajočo adresu.

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri slavnej kranjske eskomptnej banki, pri J. C. Luckmannu, Edvard Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih.

Št. 790 a.

(767—1)

Natečaj.

Na deželni vino- in sadjerejski šoli na Slapu poleg Vipave bode s 1. februarjem leta 1883. izpraznjena služba vincarja. Vincar mora biti slovenskega jezika v govoru in pismu zmožen, razumeti mora trtorejo in kletarstvo popolnem. S to službo v zvezi je mesečna plača letnega zneska 360 gld. av. velj. in prosto stanovanje.

Postavno kolekovane, s pričali zmožnosti predvidene prošnje pošljejo naj se do

1. januarja 1883 leta

vodstvu šole.

Vodstvo deželne kranjske vino- in sadjerejske šole na Slapu poleg Vipave

dne 8. decembra 1882.

R. Dolenc,
vodja.

Dečko,

14 let star, z dobre hiše, slovenskega in nemškega jezika zmožen, z dobro šolsko odgojo, želi za praktikanta ali učenca v prodajalnico s specerijskim ali manufakturnim blagom v Ljubljani sprejet biti. — Natančneje pove gospod Peregrin Kajzel, trgovec s steklom na Starem trgu v Ljubljani. (769)

Na prodaj

je travnik dveh košenj, ki meri blizu 17 oralov (johov), v Ajdovskem okraji, po zelo ugodnih pogojih. — Kje? pove upravništvo našega lista. (763—)

Na prsih in plućah bolehnim!

Gespodu **Jul. pl. Trnkoczy-ju**, lekarnarju v Ljubljani, na Glavnem Trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlju in plućnih bolečinah razna sredstva, dokler nisem poskusil Vašega soka iz kranjskih planinskih zelišč a 56 kr., in z veseljem sem opazilboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 sklenice.

Spoštovanjem Vaš udani
Josip Malešić v Siskn.

(470—3)

Zdravilstveno parfumerijsko blago.

Anatherinova ustna voda a 60 kr., Zobni prašek a 40 kr. priznana kot najboljša sredstva za čiščenje ust. — Pudra za dame, bela in rožna, izdelana iz najfinejše rižne moke, prav neškodljiva za kožo, v zavitkih a 10 kr. in v škatljicah a 40 kr. Esprit de Essbouquet, Heliotrope, Reseda, Violette za parfumerijsko vanje perila, robcev itd., v elegantnih miniaturnih steklenicah s kovinskimi zaporom a 40 kr. za komad. Glycerin-Crème, posebno vspešna pri razpokanosti ustnih in praskah po roki, 1 flacon 30 kr. Kadilni papir, vžgan v sobi razširja prijeten duh, 1 zavitek 10 kr. Toaletno medeno-glicerinsko milo od Sarga, 1 kos 30 kr. Mandeljnovi otrobi, rabljeni mesto mila, store kožo nežno, fino in mehko, 1 zavitek 10 kr. — vse to prodaje in razpošilja

G. Piccoli,

lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani na dunajske cesti.

Za zdravljenje v jeseni in po zimi.

Proti protinu. **Wilhelm-ov** Pr. ti trganju.

antiarthritični, antirheumatični

kri čistilni čaj

Skazan kot siguren. Učinek izreden. Vspeh izoben.

Mejnarodna svetovna razstava 1879. Sidney Hors concurs. Mejnarodna svetovna razstava 1880. Melbourne-ska zlata svetinja z diplomom in specialnim priznanjem.

Franz Wilhelm-a,

lekarnarja v Neunkirchen-u (N.-Oest.).

rabil se je že mnogokrat in z vsestranskim vspehom za protin, trganje, zastarane dolgotrajne bolezni, vedno gnoječe se rane, spolne in kožne bolezni, ogree po životu ali lieu, hraste, sifilitične otekline, nabasanje jeter in vrance, hemoroidje, zlatice, hude živčne bolečine, mišične ali členeke boli, žilodčen krč, zaprtje vetrov in trebušja, težavno uriniranje, polucije, slabosti, belo pri ženskah, škrofelje, bezgavke in druge bolezni.

Knjižica o zdravilskih vspehih zadnjih 12 let franco in gratis.

Zavitki so razdeljeni v osem ščepcev po 1 gld.; kolek in zavijanje 10 kr.; dobi se pri **Franz Wilhelm-u**, lekarnarju v Neunkirchen-u (N.-Oest.).

Osiguraj se, da ne kupiš ponarejatve, ter glej na znane znamke, ki so v več državah postavno varovane.

Ta čaj prodajejo:

V Ljubljani: Peter Lassnik;

v Postojini: Ant. Leban, lekarnar; v Škofje Loki: Karl Fabiani, lekarnar; v Kranju: K. Savnik, lekarnar; v Metliki: Fr. Wacha, lekarnar; v Novem Mestu: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kamniku: Jos. Močnik, lekarnar. (656—6)

Za zdravljenje v spomladi in po leti.

Pekarija in vinotoč,

po dolgoletnem oskrbovanji, v najboljjudnejšem delu mesta, z vso pripravo, obilo prostorov, klet in magacin, se dá takoj v **najem**. V hiši nahaja se tudi vodnjak. — Natančneje izve se pri opravištvu „Slov. Naroda“. (764—2)

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—61)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! Najnovejšo spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim vspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(466—16) **Anton Slama**, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Dunaj! Paris! London!

Cujte in strmite!

Oskrbništvo mase falirane „velike anglo-britiške srebrninske tovarne“ prodaje vso čiherno robo pod pravo ceno. Če se pošlje ali poštno povzame 8 gld., dobi se lična mizna oprava iz čistega, najfinejšega anglo-britiškega srebra, (katera je veljala prej več ko 40 gld.), in dobi vsak naročnik pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.

6 namiznih nožev z izvrstnim jeklenim rezalom,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic,
6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žlic,
6 finih anglo-britiških srebrnih žličic,
1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
1 masivna anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
6 izvrstnih anglo-britiških srebrnih nožnih podstavkov,
6 masivnih anglo-britiških srebrnih žličic za pojužnik,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic za pojužnik,
1 izvrstna posodica za poper ali sladkor,
6 lepih masivnih čaše za jajca,
6 najfinejših anglo-britanskih srebrnih žličic za jajca,
1 krasen anglo-britanski srebrni podstavnik 30 cm. dolg,
3 krasne najfinejše skledice za sladkor z visokimi nožicami,
1 cedilo za čaj, najboljše vrste,
2 izborna namizna salonska svečnika,
64 kosov.

V dokaz, da moja anonsa

nij sleparska,

se tu javno obvežem, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj.

Kdor hoče tedaj za svoj denar dobiti dobro in solidno blago, ne pa kako šušmarijo, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne na

J. H. Rabinovitz-a, Dunaj,

Central-Depot der anglo-britischen Silberfabrik, II., Schiff-
amts-gasse 20.

Snažilni prašek za tako orodje se tudi pri meni dobiva. Cena škatelci 15 kr. (675—6)

Filijale: v Parizi, Londonu.

Najpristojnejša in najlepša božična darila.

Zaloga tovarne za blago iz kinežkega srebra

MORIZ HACKER,

Wien, I., Operngasse Nr. 2.

Največja izbér kina-srebernega blaga z tovarniško znamko

CONTRAETZ
MORIZ HACKER

Da se onemogočijo vse zamenjave in si osigura dopošiljatev, se prosi, da se dopisi pošiljajo na

(745—3) **MORIZ HACKER-a, Wien, Operngasse Nr. 2.**

Ilustrovani cenilniki na zahtevanje gratis in franko.

LOZI

ruđečega

KRIŽA.

Prvo srečkanje uže 2. januvarja!

V letu
3
srečkanja.

Glavni dobitek

2. januvarja,
1. maja,
1. septembra.

gold. **200.000** a. vr.

Najmanjši dobitek 12 gld., naraste do 20 gld.

Izvirne srečke točno po uradnem borzinem kurzu.

NB. Od nas izdani prejemni listi na vsakih 5 srečk so popolnem razprodani.

Posamezne loze na obroke najceneje.

(768)

Menjalnica administracije lista

WIEN, **MERCUR** CH. COHN,
Stefansplatz Nr. 9. Wollzeile 10 n. 15.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanji

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

(144—41)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarni **Jul. pl. Trnkoč** in v vseh lekarnah, droguerijah, parfemerijah, prodajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Priznано izvrstne,

na

tržaške razstavi s srebrno svetinjo

odlikovane

VOŠČENE SVEČE

iz garantirano pravega, nepokvarjenega čebelnega voska,

ponudijo

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. (636—9)

Komí

za prodajalnice špecerijskega in mešanega blaga išče se z novim letom; zahteva se poštenost, solidnost in priljudnost. Komí naj bode srednje starosti. Prodajalnice se odda iz proste roke pod ugodnimi pogoji tudi v najem z vsem založenim blagom. — Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(765—2)

V novič bistveno znižane cene!

KAVA

izvrstne kakovosti po pravi engros-ceni, iz znane razpošiljalne trgovine

Robert Kap-herr, Hamburg.

v vrečkah po 4³/₄ kilo prave vsebine (ne brutto 5 kil za netto-težo) z všteto poštarino in zamo-tanjem po poštnem povzetju: Avst. vr.

Rio, močen	gld. 3 25
Domingo, okusen	„ 3 60
Santos, jako močen, lep	„ 3 75
Java, svetlozelen, droben, močen	„ 4 10
Cuba, temnozelen, jako droben, močen	„ 4 45
Java II., zlatorumen, jako droben, omle-den	„ 4 20
Java I., zlatorumen, jako fin	„ 4 60
Perl-Mocca, fin, zdaten	„ 4 75
Ceylon, modrozelen, plemenit	„ 5 30
Ceylon, Perl-, izredno fin	„ 5 40
Menado, jako finega okusa	„ 5 85
Mocca, pravi arab., lepodišeč	„ 6 45

Priporočila se zmes: Ceylon, Perl z Javo I. — Vse čiharne vrste kave so preresetane in izbrane, tedaj proste prahu in črnih zrn. — O realnosti mojih pošiljatev dobivam sleherni dan najpohvalnejša priznanja.

(732—4) neposredni kup — največja varčnost!

Za Bogom imam se le Vašemu sladnemu ozdravilja-jočemu pivu, sladnej čokoladi in koncentriranemu sladnemu izlečku Iv. Hoffa zahvaliti za ohranitev svojega življenja.

Samolastno izgovorjene besede mnogih ozdravljenih.

Zahvala.

Po Iv. Hoffovem sladnem ozdraviljačnem pivu življenju nevarne telesne slabosti rešenega.

Ker je ta toli izvrsten izumek sladnega ozdraviljačnega piva mojo mater dejal bi smrti rešil, ponášal sem se lahko s tem z vso odloč-nostjo v tukajšnji občini in sem lahko s svojim popolnim prepričanjem vsakemu bolniku priporočal ta lek. — Nekemu kmetu, ki je tožil, da čuti bolečine v jetrah, v želodcu in deloma v pljučah ter me je vprašal za svét, sem priporočal, naj rabi to izvrstno sladno pivo. Prosil me je, naj bi takoj pisal ponj, kar sem tudi koj v njegovej sobi storil. Prosim tedaj Vaše bla-gorodje, da pošljete kar hitro mogoče 26 sklenic sladnega piva in 10 za-vitkov sladnega bonbona.

Sv. Jurij (nad Muravom).

Josip Fliess, nadučitelj.

C. kr. dvornemu založniku mnogih evropskih suverenov, gospodu

Ivanu Hoff-u,

c. kr. komisijakemu svetniku, lastniku c. kr. zlatoga križca za zaslugu a krono, vitezu visocih pruskih in nemških redov, Dunaj, fabrika I., Graben-hof 2., tovarniška zaloga: Graben. Bräunerstrasse 8.

Uradno

(629—10)

zdravstveno poročilo.

Dr. Seppel, špalski nadzdravnik.

Ivan Hoffovo sladno ozdraviljačno pivo (Malsextract-Gesundheits-bier) je izvrsten diateičen lek za rekonvalescento iz težkih bolezni, tudi za na prsih bolne, ker ne vzbuja živcev; isto tako se prav posebno pri-poroča za bolezní v želodcu in na hamorrhoidah.

Manj ko za 2 gld. se ne razpošilja.

Glavne zaloge: V Ljubljani: Peter Lassinik, spec. trg.; v Reki: Nik. Pavačić, drog.; v Gorici: G. Christoforetti; v Mariboru: F. P. Holasek, na glavnem trgu; v Ptuj: J. Kasimir, V. Sellinschegg; v Celji: J. Kupferschmidt, lekarnar.

Pri vezilji.

Kupčija z volno in tapiserijskim blagom in predtiskarija

v Ljubljani, židovske ulice hiš. št. 1,

Marije Drenik,

na tržaške razstavi odlikovana s

srebrno medaljo

priporočila svojo bogato zalogo: vezilj (štikarij) pričetih in izdelanih, za vezanje predtiskano omizno in drugo platenino; volno, preje, svile, koralde; vsakovrstno blago in orodje za vezanje, pletenje, vezenje in šivanje; volnate rute, nogovice, modrice, trakove: zrezlano, usnjato in drugo galante-rijsko blago.

Pogrebni trakovi s zlatimi in srebrnimi napisi, predtiskarije, kakor tudi vsako drugo čast. naročilo izvršuje se takoj. (743—5)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, i Pešta, Franz-Josefsplatz 5, v hiši društva.

Društvena aktiva	frank. 74,122.865.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1881	„ 14,886.494 80
Izplačtilve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru-štva (1848) več kot	„ 117,000.000.—
V slednjeji dvanajstmesecnej poslovalnej perijodi vložilo se je pri društvu za	„ 59,712.065.—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 28 letih na vloženih ponudbah več kot	„ 1.063,400.000.—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaške cesti št. 3, II. nadstropje pri **Val. Zeschkotu.** (118—11)

! Za božična darila!

priporočam svoje lastne tovarniške izdelke, vse najfinejše pozlačene in pošiljam na-začeno blago vse s pravimi c. kr. cekini pozlačeno, da se ne dá ločiti od pravega zlata.

Urna verižica za gospode	3 gld. 50 kr.
Urna verižica za gospé	4 „ —
Garnitura gumč za gospode	1 „ 80 „
Garnitura gumč za gospé	2 „ 20 „
Garnitura, obstoječa iz broše in 2 uhanov, najnovejše baže	3 „ 50 „
Narokvice za gospé	3 „ —

Prstani od pravega 6karatnega zlata z diamanti iz Sumatre, neločljivo od pra-vih diamantov, po 5, 6, 7, 8, 9 in 10 gld. (Pri prstanih naj se s papirnatim trakom naznani obsežnost prsta.)

Vse se pošilja s poštnim povzetjem. Ako se denar z nakaznico naprej pošlje — franco. Garantuje se za pet let. (755—3)

GUSTAV SCHACK,

Eksportna trgovina, v Pragi — Weinberge, Česko.

Koresponduje se: slovensko, nemško, francosko, angleško in ogersko.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armíč.

Ustanovljeno l. 1847.

J. J. NAGLAS-ova tovarna za pohištvo

v Ljubljani,

Auerspergov trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvor),

sprejema kompletne oprave za balo, stanovanja in hotele od najbolj pri-proste do najfinejše izpeljave po najnižjih fabriških cenah z garancijo.

Ilustrovani cenilniki gratis. (642—20)

Razprodaja.

Pletenine, gamaše, nogovice, robei, rokovice, tricot-jopiči, kiklje iz filca, iz flanela in barhanta, zapestnice, ovratniki, zavratniki, najboljši francoski moderci, vezene, čipke, trakovi, zavesni čopi, riš, baržun, pliš, atlas, tafet in vse v to stroko spadajoče blago.

Naročila se takoj popolno izvrše. Naposled prodadé se police in se dá prodajalnice v najem.

Z odličnim spoštovanjem

Ana Šinkovic,

Mestni trg.

(729—6)

Boljši od vseh podobnih izdelkov, némajo te pastilje nič škodljivega v sebi; najuspešnejše se rabijo zoper bolezni v organih spodnjega dela telesa, menjalno mrzlico, bolezni v prsih, na koži, na oceb, v možjar'ih in ustih, zoper otročje in ženske bolezni; čistijo kri in lahko odpravljajo blato. Nij ga zdravila, ki bi bilo boljše in pri tem popolnem neškodljivo zoper

telesno zapretilje,

gotovi vir vseh bolezni. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odlikovane z jako častnim pismom dvornega svetnika Lijtha.

Jedna škatljica s 15 pilami veča 15 kr. — Zavitek, osem škatljic skupaj, 120 pil, veča samo 1 gld. a. v. (705—5)

Philipp Neustein

Svarjenje! Vsaka škatljica, ki néma firme: *Apotheke zum heiligen Leopold* in na zadnji strani naše varstvene znamke, je ponarejena, ter svarimo, naj se ne kupuje.

Paziti se mora dobro, da kdo ne dobi slabega, neprivle-ga ali celo škodljivega izdelka. Vsakdo naj izrečno zahteva Neusteinovih Elizabetinih pil, te imajo na zavitku ter navodilu za rabo poleg stoječi podpis.

Glavna zaloga na Dunaji: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegeltasse. Za 1 gld. 15 kr. pošljemo franco jeden zavitek.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.